

УДК 338.2

Л. В. Беззубко, д. держ. упр., проф.
Д. О. Кулік, студент

Донбаська національна академія будівництва і
архітектури, м. Краматорськ, Україна
nik@donnaba.edu.ua

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто основні етапи вибору стратегії будівельного підприємства, до яких можна віднести: аналіз поточної ситуації та кінцевий вибір стратегії розвитку підприємства.

Ключові слова: стратегія, розвиток підприємства, будівельне підприємство, PEST-аналіз, SWOT-аналіз.

L. V. Bezzubko, Doctor of Sciences in Public
Administration, Professor
D. O. Kulik, student

Donbas National Academy of Civil Engineering and
Architecture, Kramatorsk, Ukraine
nik@donnaba.edu.ua

ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT STRATEGY OF A CONSTRUCTION COMPANY

The main stages of choosing the strategy of a construction company are considered, which can include: the analysis of the current situation and the final choice of the company development strategy.

Keywords: strategy, enterprise development, construction company, PEST-analysis, SWOT-analysis.

Актуальність теми дослідження. У зв'язку з невизначеністю зовнішнього середовища необхідно більш активне впровадження системи розвитку стратегії на вітчизняних підприємствах.

Мета дослідження - аналіз процесу стратегічного розвитку підприємства, характеристика факторів, що впливають на його діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження. В більшості наукових джерел стратегія визначається як генеральна програма дій, що виявляє пріоритети проблем та ресурси для досягнення основної мети [1, с. 146]. Розробка стратегії підприємства стала важливою ланкою для становлення стійкої позиції на ринку з подібними послугами. Це зумовлюється досконалим вивченням внутрішнього та зовнішнього становища даного підприємства.

Економічна стратегія в умовах ринкової економіки є обов'язковою умовою успішного функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта [2, с. 424] Стратегія є одним з ключових умов успішного розвитку компанії в умовах ринкової економіки. Тепер керівництву підприємств доводиться самостійно шукати відповіді на багато стратегічні питання (що, як, скільки виробляти, за якою ціною і кому продавати і т. п.), на які раніше можна було отримати хоча і далекі від реальних потреб суспільства, але готові відповіді з центру.

Ряд фахівців трактує поняття «стратегія» як комплекс правил і прийомів, кінцевою метою якого стане можливість стійко триматися в конкурентному середовищі. Виходячи з цього стратегія компанії повинна бути спрямована на досягнення конкурентних переваг, які в свою чергу, забезпечують довгостроковий розвиток (стійку і тривалу перевагу). Тривалість переваги залежить від здатності вміння підтримувати позиції компанії шляхом захисту конкретної ніші від конкурентів. Джерела і кількість переваг, підкріплені їх розвитком, є ключовими факторами стійкого переваги.

В умовах глобальних кризових явищ та гіпердинамічних зрушень у світовій економіці важливе місце займає питання ефективного та сталого функціонування підприємства. Для ефективного функціонування підприємства в умовах сьогодення динамічною і швидкоплинним середовищем господарювання в довгостроковому періоді висувається на перший план вимогу розробки нових підходів до управління підприємством. На сьогодні у світовій практиці таким інструментом забезпечення ефективності та конкурентоспроможності виступає стратегічний менеджмент.

Стратегія необхідна для подолання статичності в розвитку організації, і для забезпечення її цілісності. Саме тому стратегічний підхід до розвитку знаходить широке поширення в багатьох фірмах. Сучасний ринковий стан характеризується високим ступенем невизначеності, що в свою чергу змушує менеджмент компаній до розробки гнучких і адаптованих стратегій розвитку організацій. Основна особливість ринкової економіки у створення та становленні конкурентного середовища. Сформувався сильне конкурентне середовище, що обумовлює необхідність управління маркетингової та фінансово-господарської діяльністю організації з урахуванням сформованих на обраному сегменті ринку конкурентних відносин. У свою чергу це вимагає розробки стратегії організації в різних взаємопов'язаних видах обслуговуючої і економічної, в тому числі маркетингової діяльності.

Для впровадження стратегії підприємства необхідно виділити таке поняття як фінансова стратегія, враховуючи трактування даного поняття серед зарубіжних та вітчизняних вчених. Розвиток та стале функціонування підприємства полягає у виборі правильної фінансової стратегії, що дає можливість підприємству тримати позиції на ринку.

Для ефективного реалізації стратегії підприємства необхідно створити систему функціональних стратегій, особливе місце серед яких займає фінансова стратегія. У зв'язку з цим в останні роки деякі вітчизняні та зарубіжні дослідники стали приділяти велику увагу не лише питанням формування загальної стратегії підприємства, а й фінансової стратегії, розглядаючи її як ключовий функціональної стратегії. Економічний розвиток і довгострокова ефективна робота підприємства значною мірою визначаються вибором стратегічних орієнтирів, що дозволяють максимально реалізувати потенціал використовуваних у виробництві ресурсів. Стратегії – це основоположні укрупнені напрямки діяльності, за допомогою яких визначають:

- цільові перспективні споживчі сегменти, які передбачається освоїти;
- характер комунікацій і каналів розподілу, необхідних для виходу на нові перспективні ринки;
- переваги, які відрізняють плановані заходи від заходів конкурентів;
- варіанти інноваційного та інвестиційного розвитку;
- зміна структури і систем управління, варіанти реорганізації.

Стратегічне управління підприємством являє собою процес накопичення інформації та прийняття рішень, що підтримується функціями планування, організації, мотивації і контролю та має широкий міждисциплінарний діапазон [3, с. 457].

Процес розроблення стратегії будівельного підприємства передбачає вибір та обґрунтування такого плану дій на ринку, який дозволить після здійснення діагностики внутрішнього та зовнішнього середовища будівельного підприємства, сформулювати чіткі практичні ефективні рекомендації щодо вибору тих чи інших альтернатив і розробити детальні заходи щодо забезпечення переважно інтенсивного розвитку будівельного підприємства [4, с. 44].

При виборі стратегії фінансового розвитку підприємства або будь-якої іншої стратегії необхідно враховувати ризики. Це обумовлено високою динамікою зміни ринку і відсутністю можливості точного прогнозування. Прогноз – це вірогідне заключення, висновок, своєрідний часовий діапазон, в рамках якого можливі ситуації, що залежать від певних умов. Прогнозисти можуть зменшити цей діапазон, але нікому не під силу звужити його до розмірів точки. При цьому слід пам'ятати, що точка – це теж простір.

Розглянемо ієрархію ризиків, можливих при прийнятті рішень:

1. Необмежене зростання. Стратегію приймають на протязі певного часового проміжку. Існує ризик швидкого перенасичення ринкових ніш, зниження темпів розвитку аж до стагнації.

2. Скорочення. Ризик втрати значущих технологій, напрямків, структур, частки асортименту. Дані втрати можуть бути пов'язані з неправильним прогнозом або виникненням нових умов і факторів.

3. Ліквідація. На перший погляд, здається, що при ліквідації не повинно бути ніяких ризиків, адже якщо компанія ліквідована, то ризикувати вже нічим. Але в разі, коли при ліквідації ґрунтувалися на неточних прогнозах, це може нести за собою втрату коштів засновників і акціонерів, а в разі ліквідації частини компанії може спричинити недоцільну втрату фінансів.

4. Помірне зростання. Для цієї стратегії характерні невеликі обережні кроки. Її застосування не гарантує більший прибуток, але дозволяє максимально скоротити ймовірність втрат.

Збір, обробку та аналіз інформації для оцінки зовнішнього і внутрішнього середовища здійснюють із застосуванням відомих інструментів стратегічного менеджменту, таких як PEST-аналіз, лист аналізу конкуренції, сценарії розвитку, SNW-аналіз, SWOT-аналіз.

Аналізуючи дані показники, можна виявити наступне:

- що підприємство із себе представляє (сили і слабкості);
- що чекає на підприємство (можливості і загрози);
- які шляхи обрати при наявності мінімальних.

Узагальнення поглядів зарубіжних і вітчизняних вчених на визначення поняття «стратегія» наведено в табл. 1.

Через велику кількість стратегій М. Портер згрупував їх в три групи: стратегії лідерства за витратами, диференціювання, фокусування (концентрації), які називають базовими конкурентними стратегіями.

Таблиця 1

Аналіз основних поглядів вчених на поняття і види базових стратегій

Автор	Поняття системи
М. Портер	Стратегія являє собою створення – за допомогою різноманітних дій – унікальної і цінної позиції.
А. А. Томпсон, А. Дж. Стрікланд	Стратегія – це план управління фірмою, спрямований на зміцнення її позицій, задоволення потреб і досягнення поставлених цілей
Ф. Котлер, Г. Армстронг, Дж. Сондерс, В. Вонг	Стратегія компанії – це системний підхід до вирішення проблем її розвитку та функціонування, що забезпечує збалансованість діяльності компанії

В процесі розробки фінансової стратегії основними заходами є: визначення доходів; залучення внутрішніх ресурсів; зниження собівартості продукції; розумний розподіл і використання прибутку і капіталу підприємства. Фінансова стратегія повинна мати можливість коригуватися і змінюватися в будь-який необхідний для компанії час.

Контроль виконання стратегії означає керівництво реалізацією перспективних програм, їх фінансування, введення в експлуатацію нової виробничої лінії, перехід на нову технологію, в нову зону стратегічного господарювання.

Висновки. Рішення про вибір оптимальної стратегії компанії повинно базуватися на попередньому аналізі рівня невизначеності ринкового середовища, що дозволить розробити стратегію [5, с. 88].

Для досконалого вибору стратегії розвитку підприємства необхідно якомога більше використовувати даних тим самим охоплювати ширше коло інформаційних ресурсів. Це дасть змогу глибше оцінити свої можливості відносно конкурентів, а роботу налагодити таким чином, щоб була можливість прогнозування розвитку власної компанії на декілька кроків вперед, а також можливість оцінки зовнішнього середовища, при цьому організувати напрямки розвитку підприємства і розумно використовувати власні кошти. Тому дуже важливо використати правильну стратегію відносно даного підприємства, які допоможуть більш чітко виявити сильні та перспективні сторони та в подальшому розвинути їх.

Література

1. Саух І. Оцінка наукових підходів до трактування сутності стратегії підприємства та її змістовні характеристики. *Соціально-економічні проблеми і держава*. Вип. 1 (14), 2016.
2. Жихарева В. В., Савельєва Т. Н. Формування стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності. *Економіка і суспільство*. Вип. 9, 2017.
3. Трач Р. В. Сучасний стан розвитку стратегічного управління будівельним підприємством. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 17, 2017.
4. Юрченко Ю. О. Теоретико-методологічні аспекти формування стратегії будівельних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 5, Т. 1, 2015.
5. Крочак М. С. Формування стратегії розвитку промислових підприємств в умовах невизначеності. *Науковий вісник мукачівського державного університету*. Випуск 1(7), 2017.